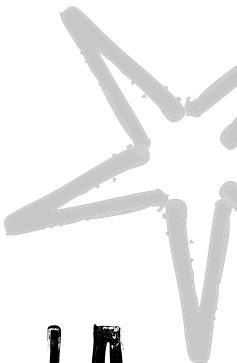

RENÉ BENDA

MOJA
STUDENÁ
VOJNA

MOTÝL

RENÉ BENDA

**MOJA
STUDENÁ
VOJNA**

Copyright © René Benda 2010

Cover photo © Isifa 2010

Slovak edition © Vydavateľstvo Motýľ 2010, 2017

ISBN: 978-80-8164-129-9

René Benda

MOJA STUDENÁ VOJNA

VYDAVATELSTVO MOTÝL

Ďakujem Márovi, Hane a Linde.

Autor

obsah

Linda	7
Tom	13
Sam	235
Silvie	451

Román čiastočne podľa skutočných udalostí.

Poznámka redakcie:

Naše vydavateľstvo na pranie autora zachovalo spôsob nespisovného vyjadrovania postáv tak, aby čo najviac zodpovedalo prostrediu, v ktorom sa dej odohráva.

Linda

1

„Linda, musíš skočiť!“ kričal som.

Pršalo stále viac. Linda stála na previse asi tri metre nado mnou a pozerala dole.

„Tomi, nemôžem zoskočiť! Je to hrozne vysoko!“

„Just jump!“ povzbudzovala ju Ulrike.

„Linda, skáč už, prosím ťa! Musíme využiť každú minútu!“

Ulrike ju asi sotila, lebo Linda zrazu letela dole. Snažil som sa ju zachytiť, ale nepodarilo sa mi to. Linda dopadla – tak meter vedľa mňa – a zvalila sa na bok.

„Ježiš! Si v poriadku?“

Sklonil som sa k nej a pomáhal jej vstať. Ulrike skočila hneď za ňou. Elegantne do podrepu.

„Nemôžem vstať, mám asi zlomený členok,“ mumlala Linda. Plakala.

„To nie je možné, ukáž.“

„Tu ma to hrozne bolí,“ ukazovala na ľavú nohu. Nevidel som tam nič. Ulrike sa spýtala:

„What happened to her leg?“

„I don't know. Might be broken or something,“ povedal som.

„We have to find out how far we are.“

To bolo presne ono. Potrebovali sme zistiť, ako ďaleko sme boli.

Uvedomil som si, že sa trasiem. Od strachu. A od stresu. Všetko dokopy.

Slzili mi oči, ale nakoniec som sa donútil vytiahnuť mapu a niečo z nej vyčítať. K vode to bolo ešte dvesto metrov.

„Let's go!“ zavelil som.

Musíme sa tam dostať! Cez les k vode, a potom na druhý breh. Aj keby sme mali mávať rukami a preletieť tam – ako raz povedal jeden fizeľ Majkymu. Aj keby to malo byť úplne nemožné.

„Baby, ideme. Už je to len osemdesiat metrov.“

Zaklamal som, aby som ich povzbudil. Museli sme sa tam dostať skôr, než nás objavia. Zohol som sa k Linde a skúsil ju zdvihnúť.

„Nemôžem vstať. Vôbec tú nohu nemôžem narovnať!“

Naznačil som Ulrike, aby sme ju zdvihli spolu. Chytili sme ju za ruky a zabrali. Podarilo sa. Kúsok sme prešli.

Tridsať metrov bolo za nami. Podarí sa nám to – opakoval som si stále dokola. Ďalších päť metrov. Fungovalo to!

S Ulrike sme podopierali Lindu každý z jednej strany. Snažil som sa pridržať ju vždy, keď došliapla. Pomalým tempom sme prešli ďalších tridsať metrov. Zostávalo tak stoštyridsať. Dostali sme sa až k miestu, kde sa malé rameno spájalo s veľkým. Tam sme museli zabočiť doľava – pamätal som si to podľa mapy.

Fakt sme sa snažili. Všetko išlo OK, len na chvíľu sme sa zastavili. A v tom momente akoby nás opustili všetky sily.

„Fuck, she is too heavy,“ vyprskla Ulrike.

A mala pravdu. Aj keď Linda nevážila ani 60 kíl, pripadala nám neuveriteľne ťažká. Akoby sme niesli mŕtvolu. Uvedomili sme si to, až keď sme zastali. Ona totiž vôbec nespoupracovala. Zrejme nechcela ísť ďalej. Visela nám na ramenách a nespoupracovala. Akoby omdlela.

„Linda, čo je?“

Malátne zdvihla hlavu. Bola aspoň pri vedomí – keď už nič iné.

„Tomi, ja ďalej nejdem,“ vzlykla. „Rozumieš? Nejdem ďalej. I am staying here.“

Povedala to tak, že som vedel, že to myslí vážne. A kvôli Ulrike aj po anglicky.

„Linda, čo si? Musíme sa tam dostať! Dostaneme sa tam! A potom...“

Prerušila ma. Zamávala mi rukou pred nosom.

„Tomi, ty ma nepočúvaš! Nejdem ďalej. Nechcem ísť už ďalej. Nechajte ma tu a utekajte!“

Obrátila sa k Nemke: „Leave me here and run! Run away!“

Čučal som na ňu ako puk.

„Do pekla, bežte už! Utekajte!“ revala.

Jej hlas sa ozýval na celý les.

„Ja ťa tu nenechám, Linda!“

Zrazu som mal pocit, ako keby sa mi to už snívalo. Všetko sa spomalilo. Chcel som nájsť nejakú podporu u Ulrike, ale tá len nechápavo krútila hlavou a nakoniec povedala: „Sorry, guys. Takto to nejde. Ja *musím* ísť ďalej. Nemôžem tu stále na vás čakať, keď sami nechcete. Sorry. Fakt, very sorry.“ A rozbehla sa, utekala preč a ani sa neobzrela. O chvíľu zmizla v kríkoch.

Linda sa zase zvalila na zem. Skúsil som ju zdvihnúť sám. Päťdesiatpäť kíľ snáď ešte zvládnem, do riti. Nevšimol som si pritom, že podo mnou je strmý zráz. Oprel som váhu do zadného lýtka – a konár, na ktorom som stál, sa uvoľnil, ja som stratil rovnováhu a zletel som dole. Breh tam bol vysoký dobrých päť metrov. Spravil som vo vzduchu salto, buchol som si zátylok o nejakú haluz a dopadol som do trstia na dne. Okamžite som sa celý potopil pod vodu. Stihol som sa ešte zachytiť niečoho nad hladinou a vytiahnuť sa na sekundu von. Zalapal som po dychu. Nasal som vzduch a otvoril som oči. Lindu som videl rozmazanú niekde hore nado mnou. Chcel som niečo povedať, ale nedokázal som to. Asi som len naprázdno otváral ústa. V ušiach mi hučalo – taký neprirodzený kvílivý zvuk. Ako ultrazvuk. Vôbec som sa nedokázal pohnúť. Chcel som sa znovu nadýchnuť, lenže v tom momente som omdlel. Prepadol som sa do úplnej tmy.

Tom

1

Narodil som sa v marci 1971.

To bolo vtedy také obdobie, keď sa narodilo veľa detí. Moja mama sa volala Helena a otec Ivo. Ivan Necker.

Mama bola z Bratislavy - z rodiny, čo bývala na Vajnorskej, za Starým centrálnym. Dokonca aj ja si ešte pamätám, kde to bolo. Oco bol Čech. Bol z Prahy, a aj celá jeho rodina. Dedko, jeho otec, mal kedysi veľkú firmu a bol architekt. Lenže po vojne mu firmu zobrali komunisti a začali mu dosť nechutne komplikovať život. Takže dedo sa našťval a presťahoval sa s rodinou do Bratislavy - tu to z nejakého dôvodu tak neriešili a dali mu s politikou pokoj. Dedko hovoril, že tam potrebovali nejakých Čechov, kvôli národnému porozumeniu.

Dedkovi však veľmi chýbala Praha - a tak v roku 1968, keď sa všetko zase trochu uvoľnilo, vrátil sa do Čiech. Oco - Ivo - zostal v Bratislave. Vyštudoval na stavebného inžiniera a našiel si prácu v Inžinierskych sieťach. To bolo OK, lebo ináč by som sa nenarodil.

Druhého dedka som nikdy nepoznal, lebo zomrel skôr, než som bol na svete. Ale moja mama a aj babka Orbánová, jej mama, mi o ňom veľa rozprávali. Druhý dedko bol bratislavský Nemeц. Starý *Prešpurák*. Mama preto hovorila veľmi dobre po nemecky, a keď som bol malý, učila aj mňa.

S ocom sa zoznámila na bratislavskom Korze. Bolo to v roku 1968, keď došli Rusi a strieľalo sa na ulici. Chodievala tam so svojou najlepšou kamoškou Evou, ktorá potom, keď som sa narodil, bola moja krstná mama.

Oco mal podnikový byt na Kramároch a tam sme bývali.

A keď som trochu vyrástol, začal som chodiť do škôlky. Na Budatínsku.

2

Škôlka bola kúsok od Vajnorskej – a tam bývala babka Orbánová. Často ma vybrala zo škôlky skôr, než sa naši dostali z roboty. Niekedy som u nej zostal aj spať. Nikdy to nebolo tak, že by sa naši o mňa nestarali. Naopak, starali sa o mňa pekne. Ale u babky som to mal tak rád, že som skoro nikdy nechcel ísť domov na Kramáre. U babky som sa cítil lepšie, lebo mama s ocom sa aj dosť hádali.

Hrozne rád spomínam na to obdobie na Vajnorskej. Babka Orbánová bola ako dedinčanka. Varila všetky také super dedinské jedlá a žila pokojným dedinským životom, aj keď v Bratislave. Chodila každý deň na Martinský cintorín za dedkom, maminým ocom. Cestou vždy niekde nazbierala opadané jablčka, aj keď som vôbec netušil, kde – v meste... a uvarila z nich taký jablkový kompót s klinčekom a škoricou. Robila perfektné makové *šúľance* s cukrom a slepačiu polievku. Raz za dva mesiace odcestovala k svojmu bratovi do Cífera, celý týždeň tam pomáhala na záhrade a od jeho manželky Edity za to dostala živú sliepku a zeleninu. Doma potom tú zeleninu zavárala, robila z nej čalamádu, a sliepku dala do kúpeľne do vane. Potom nechala zovrieť obrovský kastroľ horúcej vody, sliepku podrezala a sparila ju, aby z nej mohla odriapať perie. Bolo to dosť čudné robiť také niečo v bytovke v kúpeľni – ale mňa to fascinovalo. Mal som 4 –5 rokov a na rozdiel od niektorých iných detí som zažil takéto veci, aj keď som z Bratislavy nevytiahol päty.

S babkou Orbánovou som mal super detstvo. Hrozne rád som na to spomínal a čím som bol starší, tým častejšie – asi ako všetci koniec koncov... Napríklad na to, ako sme s babkou boli na povale a ona tam prala v takej starej práčovni, kde bolo hrozne horúco a bolo tam veľa pary. Potom vešala bielizeň na drevené trámy a ja som sa kukal na holuby cez okienka v streche, a tiež v zime na to, ako padal sneh. Ako sme chodili s babkou po bočných uličkách a dvoroch až po Bajkalskú a pozerali, kto má v oknách aké kvetiny. A kto má aké záclony a tak.

Babka mala plno kamarátok a každú chvíľu sme nejakú stretli. Pani Weitzigová a pani Slovákovú, čo im obidvom už tiež umrel manžel. Aj pani Jonášiovú, čo jej manželovi odrezali nohu a on ležal doma. A pani Tichú, čo mala dve deti a hovorilo sa o nich, že sú to Jehovisti. Niekedy som k nim išiel na návštevu, lebo som sa kamošil s ich synom Majom. Oni mávali na obed len slané fliačky – samotné, len s trochou masla. Chodili do kostola, ale Majo povedal, že sa o tom so mnou nemá baviť. Teda, že sa o tom nemá baviť s *nikým*. Aj babka Orbánová chodila do kostola.

Občas sme stretli aj pani Milkovú – s tou babka ležala v Štátnej nemocnici, keď mala žltáčku. Pani Milková sa jej vždycky pýtala, či ešte stále vyfajčí toľko cigariet, a babka sa hrozne smiala a hovorila, že veď ona nefajčí od tej doby, čo boli na tom infekčnom. Pani Milková jej potom *vyprávala*, že pán Dugovič si našiel voľajakú *mladú*.

„To je katastrofa,“ pohoršovala sa na tom babka. A keď jej pani Milková povedala, že počula, že Američania chcú na nás hodiť neutrónovú bombu, tak sa babka len prežehnávala.

„Na tutti už, na tutti to chcú urobiť, pani Orbánová,“ hovorila pani Milková. No a niekedy ma babka zobrala so sebou na cintorín – za dedkom na Martinský a niekedy – ale len keď som poslúchal – do Slávičieho údolia pri zoo.

Keď som bol príliš divoký, stačilo, aby babka povedala: „A už aj prestaň, azandalát! Lebo ťa nezeberem do Slávičieho!“ a hneď som bol v pozore. Do Slávičieho som chodil oveľa radšej než na Martinský. Bolo to tam oveľa väčšie a také do kopca, takže sa tam dalo behať hore-dole a tiež tam po hroboch behali obrovské mravce a ušiaci. Dlhو som si myslel, že sú také veľké preto, že žerú tie mŕtvoly. No ktovie...

Od tej doby som sa nikdy nebál smrti ani mŕtvych. Ale hrozne, neuveriteľne hrozne som sa bál *neutrónovej* bomby. *Skrz* tú som nemohol spávať.

Okrem babky som mal veľmi rád matkinu kamošku Evu. Eva sa s matkou poznala odjakživa a často chodila k nám na návštevu. Bola volejbalistka, a asi bola aj dosť namakaná, lebo bola v reprezentácii ČSSR a každú chvíľu niekam cestovala. Raz išla do Belgicka na nejaké majstrovstvá a doniesla mi stade krásnu

nafukovacíu loďku. Povedala mi, že Belgicko je kráľovstvo. Belgické kráľovstvo. To ma úplne fascinovalo. Dovtedy som si myslel, že kráľovstvo môže byť len v rozprávke. Ešte viac ma dostala, keď mi povedala, že tam majú aj kráľovnú a princa. Panečku! Takže určite tam majú aj nejakú princeznú! Bol som tým ako posadnutý, vypytoval som sa jej na to stále dokola. Vysvetľovala mi, že aj keď to je kráľovstvo, že to nie je také kráľovstvo ako v rozprávke. Že tam majú aj autá, škôlky apod. To ma trochu sklamalo. Oveľa viac by ma potešilo, keby povedala, že tam majú drakov a čertov.

„Eva, a sú tam boháči a chudobní ako v rozprávke?“

Zasmiala sa.

„To áno. A určite je tam bohatších viac a chudobných menej než u nás...“ povedala.

Z toho som zostal trochu popletený, lebo dovtedy som si myslel, že u nás nie je nikto chudobný. Mama jej na to povedala, aby mi netlačila *také veci* do hlavy, lebo to budem rozprávať v škôlke, a ešte z toho budú problémy...

Ale zaumienil som si, že raz sa tam musím vybrať. Vidieť to. Belgicko. Ozajstné kráľovstvo. Možno by ma tam raz mohla zobrať so sebou, napadlo mi. Hovorila, že na Západe je viac kráľovstiev, Anglicko napríklad a tak.

„Možno by si ma nabadúce mohla zobrať *na Západ* so sebou,“ navrhol som. „Ja som malý, zmestil by som sa s vami do vlaku.“

Smiala sa, keď som ju o tom presviedčal.

„Ja proste musím vidieť tú princeznú! Aj ten drak tam je, len sa určite schováva, aby mu princ neodsekol hlavu!“

Druhý raz mi Eva rozprávala o Ríme a o Vatikáne. To ma už tak nezaujalo, keďže Rím nebol kráľovstvo. Hrali sme sa pexeso a ona opisovala, ako videla vo Vatikáne pápeža.

„A to je kráľ všetkých pobožných ľudí,“ povedala babka Orbánová. Hrala to pexeso s nami.

Babka Orbánová bola veľmi pobožná. Ja som – na rozdiel od cintorínov – kostoly nemal rád. Báľ som sa tam – tých ich kostolných pesničiek, ako tam všetci kvílili, a takej tej zvláštnej vône.

„Vatikán není zaujímavý,“ vyhlásil som. „Radšej by som išiel s Evou do Belgicka. Už mi aj tá lodička praskla a oco ju zalepil, ale aj tak fučí. Tak by som si kúpil novú.“

Eva mi nosievala aj také lepkavé cukriky – sisi – a často ma zobrať do lunaparku alebo do krásneho skleníka v botanickej. Alebo na tréning do športovej haly na Pasienkoch, čo vyzerala ako nafukovačka. To som zbožňoval. Všetci tam krásne behali a bolo to tam ako v balóne.

Raz večer k nám došla Luda, mamina sestra, celá bledá, a kričala cez dvere na mamu:

„Hela, rýchlo otvor, niečo sa deje!“

Luda bola v kuse hysterická – odkedy si ju pamätám.

Oco vybehol z kúpeľne len s uterákom okolo pásu. Luda trieskala na dvere a zvonila ako divá. Mama otvorila:

„Čo sa deje?“

Luda vletela dovnútra a dychčala. „Bože, som v šoku, v úplnom šoku!“

„Upokoj sa. Čo sa deje, prosím ťa?“

Luda spustila:

„Eva zdrhla! Predstavte si to. Stretla som Ilonu – vieš tú babu z volejbalu – hrávala s Evou. No vieš – tú zubatú, čo bývala na onom...“

„Ježiš, to je jedno, hovor k veci!“ prerušila ju mama. „Ako zdrhla? Bože! Eva? Eva zdrhla? Nadobro?“

„No jasné, že *nadobro*!“ vrieskala Luda. „Nevrátila sa z pretekov! Z nejakých majstrovstiev či čo. Z Talianska! Čo sa dá zdrhnúť ne *nadobro*?“

„Takže Eva *emigrovala*?“

Mama civela na Ludu a bolo vidieť, že tomu nemôže uveriť.

To slovo *emigrovala* povedala tak, že som hneď vedel, že to nebude len tak. To, že Eva *zdrhla*, mi prišlo OK. Asi ju niekto naháňal v tej cudzine – keď tam majú kráľovstvá a ktovie čo ešte, pápeža atď., tak sa tam mohlo prihodiť všeličo. Tak proste *zdrhla*. Hlavne, že bola v poriadku. Ale čo bolo to „*emigrovala*“, to som teda netušil.

„Čo je to *emigrovala*?“ spýtal som sa. Luda prevrátila oči.

„Tomi, choď sa hrať,“ prikázal mi oco.

V tom slove *emigrovala* bolo niečo veľmi čudné. To, ako to matka vyslovila. Trochu mi to dokonca pripadalo, akoby povedala, že Eva umrela. Rozplakal som sa.

Luda povedala: „A môžeme sa čudovať vobec, že *zdrhla*?“